

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Daniely Zemanové a soudců JUDr. Barbary Pořízkové a JUDr. Radana Malíka v právní věci **žalobce: M. B.**, zast. JUDr. Jakubem Havlíčkem, advokátem se sídlem Divišova 882, Hradec Králové, proti **žalovanému: Krajský úřad Pardubického kraje, odbor dopravy, silničního hospodářství a investic**, se sídlem Komenského náměstí 125, Pardubice, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 5. 2012, č. j. KrÚ 29912/2012/ODSHI/13, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové – pobočky v Pardubicích ze dne 12. 7. 2012, č. j. 52 A 25/2012 - 37,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové - pobočky v Pardubicích ze dne 12. 7. 2012, č. j. 52 A 25/2012 - 37, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení v záhlaví uvedeného rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové - pobočky v Pardubicích (dále též „krajský soud“), jímž byla dle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zamítnuta jako nedůvodná žaloba stěžovatele ze dne 16. 5. 2012. Stěžovatel se domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 5. 2012, č. j. KrÚ 29912/2012/ODSHI/13, kterým bylo zamítnuto jeho odvolání proti rozhodnutí Magistrátu města Pardubic ze dne 14. 2. 2012, č. j. Mag 12B - 452/SSÚ - 2011 – XIII. Tímto rozhodnutím byly dle § 123f odst. 3 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění účinném pro projednávanou věc (dále jen „zákon o silničním provozu“), zamítnuty námitky stěžovatele proti provedení záznamu bodů v registru řidičů a provedení záznam byl potvrzen.

Krajský soud nepřisvědčil žalobní námitce stěžovatele, dle které pokutový blok na pokutu zaplacenou na místě není způsobilým podkladem k provedení záznamu bodů v registru řidičů. Vyšel přitom z úvahy, že zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění účinném pro projednávanou věc (dále jen „zákon o přestupcích“), v ustanovení § 85 odst. 3 rozlišuje mezi blokem na pokutu zaplacenou na místě a blokem na pokutu na místě nezaplacenou, přičemž podpis přestupce na pokutovém bloku je zákonem vyžadován pouze v případě pokuty na místě nezaplacené.

pokračování

Podle soudu totiž pouze v druhém případě následuje po vystavení bloku s odstupem času dobrovolné zaplacení pokuty, případně její vymožení formou exekuce či výkonu rozhodnutí, pokud pokuta přestupcem dobrovolně uhrazena nebyla. Aby bylo možné vést úspěšně exekuci, je třeba předložit vykonatelné a tedy pravomocné rozhodnutí ohledně pokuty. Vzhledem k tomu, že přestupce pokutu na místě nezaplatil, je třeba ověřit a postavit najisto, zda přestupek byl skutečně spolehlivě zjištěn, přestupce souhlasil s jeho projednáním formou blokového řízení a byl připraven zaplatit pokutu, pouze tak neučinil ihned na místě (např. kvůli nedostatku hotovosti). Takovou jistotu lze získat podpisem přestupce na bloku. Naopak v prvním případě, tedy v případě pokuty na místě zaplacené již pokutový blok slouží pouze coby doklad o projednání přestupku, rozhodnutí o něm a vykonání rozhodnutí v podobě přijetí platby pokuty od přestupce. Samotné zaplacení pokuty je dokladem souhlasu přestupce s projednáním přestupku v blokovém řízení a uložením pokuty ve výši na bloku uvedené, právní moc a vykonatelnost bloku se pak shoduje s datem jeho vypsání.

S tvrzením stěžovatele, že ze samotného zaplacení nelze dovozovat, že pokutu zaplatil stěžovatel a že tedy souhlasil s projednáním přestupku v blokovém řízení, se soud neztotožnil. Dle názoru soudu zákon jednoznačně rozlišuje mezi pokutovým blokem na pokutu na místě zaplacenou a na místě nezaplacenou. V prvním případě příslušný správní orgán blok vypíše a předá jeho díl „B“ přestupci až v momentě, kdy je najisto postaveno, že přestupce pokutu zaplatil, neboť až v tomto momentě má jistotu v tom, že má být vyplněn právě tento blok, resp. že nebude třeba blok na pokutu na místě nezaplacenou, neboť pokutu nebude nutné vymáhat. Blok je vypisován jedine v přítomnosti přestupce, neboť on je účastníkem blokového řízení a jeho souhlasu je třeba pro vedení tohoto speciálního typu přestupkového řízení. Situace, kdy přestupce není ochoten pokutu zaplatit, nesouhlasí s blokovým řízením a správní orgán toto přesto vede (otázka je s kým), přijme pokutu od jiné osoby a přestupce přijme díl „B“ bloku na pokutu na místě zaplacenou (žalobce toto převzetí nezpochybnil ani v průběhu správního řízení, ani v průběhu řízení soudního), aniž by cokoliv namítl, či si na postup správního orgánu stěžoval, je tak zcela vyloučena.

Podle krajského soudu tento závěr zcela koresponduje s žalobcem opakovaně uváděným rozsudkem Nejvyššího správního soudu (dále též „NSS“) ze dne 29. 12. 2010, č. j. 8 As 68/2010 - 81, publikovaným pod č. 2264/2011 Sb. NSS (všechna zde uváděná rozhodnutí NSS jsou dostupná na www.nssoud.cz), jehož závěry evidentně míří na blok na pokutu na místě nezaplacenou, tedy pokutu, která v případě následného nezaplacení bude vymáhána, k čemuž je třeba mít pokutový blok, z něhož je zřejmé, že přestupce s vystavením bloku a s výší pokuty na něm uvedenou souhlasil, což lze docílit pouze podpisem bloku. U pokutového bloku na pokutu na místě zaplacenou jakákoliv další dispozice s blokem odpadá.

Správní orgány tak podle krajského soudu ve svých rozhodnutích vystihly podstatu právní úpravy, když dospěly k závěru, že v případě pokuty zaplacené na místě není vyžadován podpis řidiče na pokutovém bloku a takovýto blok bez podpisu je způsobilým dokladem pro záznam bodů v registru řidičů. Žalobu proto soud shledal nedůvodnou.

Proti rozsudku krajského soudu stěžovatel podal kasační stížnost, ve které namítá dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. nezákonnost napadeného rozhodnutí spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem.

Stěžovatel uplatnil pouze jednu kasační námitku. Uvedl, že tři body za přestupek, jehož se měl dopustit dne 14. 3. 2007, mu byly zaznamenány neoprávněně, neboť pokutový blok ze dne 14. 3. 2007 není dostatečným podkladem pro záznam těchto bodů.

Stěžovatel uvádí, že je přesvědčen, že předmětný pokutový blok není pravomocným rozhodnutím, a proto není ani dostatečným podkladem pro provedení tří bodů do karty řidiče. Toto dovozuje ze skutečnosti, že pokutový blok není z jeho strany podepsán, přičemž podle jeho názoru lze pouze s podpisem na pokutovém bloku jednoznačně spojovat souhlas osoby s projednáním přestupku v blokovém řízení. Stěžovatel dodává, že si není vědom, že by se blokového řízení dne 14. 3. 2007 účastnil, ani že by souhlasil s projednáním přestupku v blokovém řízení.

Stěžovatel nesouhlasí s názorem krajského soudu, že samotné zaplacení pokuty je dokladem souhlasu přestupce s projednáním přestupku v blokovém řízení a že požadavek podpisu na pokutovém bloku ze strany přestupce je třeba vztáhnout pouze k pokutovým blokům na pokutu na místě nezaplacenou.

Stěžovatel podotýká, že úvaha soudu vychází z jakéhosi ideálního postupu projednání přestupku v blokovém řízení, jehož výsledkem je vydání pokutového bloku na pokutu na místě zaplacenou. Zejména v pasáži, kde soud uvádí, že pokutový blok je vypisován jedinečně v přítomnosti přestupce, soud a priori vylučuje jinou možnost, pomíjí námitky vznesené ze strany stěžovatele ve vztahu k předmětnému pokutovému bloku a svou úvahu konstruuje odtrženě od variability lidského života. Jako možný příklad takové různorodosti stěžovatel uvádí např. situaci, kdy by pokutové bloky mohla vyplnit bez vědomí přestupce některá z úředních osob, aby dosáhla na odměnu za určitý počet pravomocně ukončených věcí.

Stěžovatel dále uvádí, že si nejenže není vědom, že by se účastnil projednání přestupku, ze kterého měl vzejít pokutový blok datovaný dnem 14. 3. 2007, ale že ze zprávy Krajského ředitelství policie Pardubického kraje ze dne 24. 1. 2012 navíc plyne, že předmětný přestupek neměl být projednáván bezprostředně po spáchání, ale že se měl stěžovatel až následně na základě předvolání dostavit k jeho projednání ke správnímu orgánu a zde s projednáním souhlasit. Stěžovatel popírá, že by se k projednání přestupku dostavil. S tímto tvrzením dle jeho názoru koresponduje i jeho kontinuální zpochybňování skutečnosti, že převzal část „B“ bloku za pokutu zaplacenou na místě ze dne 14. 3. 2007.

Podle názoru stěžovatele nelze z pokutového bloku ze dne 14. 3. 2007 bez dalšího usuzovat, že pokutový blok zaplatil on sám. Z tohoto důvodu je zřejmé, že požadavek judikovaný ze strany NSS v jeho rozsudku ze dne 29. 12. 2010, č. j. 8 As 68/2010 - 81, dle kterého pokutový blok musí být ze strany přestupce podepsán, je třeba bez rozdílu vztáhnout jak na pokutové bloky na místě nezaplacené, tak na pokutové bloky na místě zaplacené, jelikož pouze podpis přestupce lze označit za jeho neoddiskutovatelný souhlas s projednáním přestupku v blokovém řízení.

Dále stěžovatel dodává, že podle jeho názoru je i řízení o námitkách proti provedení záznamu bodů do karty řidiče trestním řízením sui genesis ve smyslu Evropské úmluvy o ochraně lidských práv, a proto je třeba veškeré závěry vždy činit ve smyslu zásady in dubio pro reo.

Ze shora uvedených důvodů stěžovatel navrhuje, aby bylo rozhodnutí krajského soudu zrušeno a věc mu vrácena k dalšímu řízení.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že se plně ztotožňuje s rozsudkem Krajského soudu v Hradci králové – pobočky v Pardubicích.

pokračování

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Poté přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), ověřil při tom, zda napadený rozsudek netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

K povaze blokového řízení se Nejvyšší správní soud vyjádřil například ve svém rozsudku ze dne 29. 12. 2004, č. j. 6 As 49/2003 - 46 (publikovaném pod č. 505/2005 Sb. NSS, dostupném též na www.nssoud.cz, jako veškerá dále zmíněná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu). Je zde vysloven názor, že blokové řízení (upravené v ustanoveních § 84 až § 86 zákona o přestupcích) je specifickým druhem řízení o přestupcích. Přestupek lze projednat v blokovém řízení tehdy, jsou-li splněny předpoklady uvedené v ustanoveních § 84 odst. 1 a 4 zákona o přestupcích. Dle § 84 odst. 1 zákona o přestupcích musí být přestupek spolehlivě zjištěn, nestačí domluva a obviněný z přestupku je ochoten pokutu zaplatit. Výsledkem blokového řízení je uložení pokuty pachateli přestupku. Nemůže-li pachatel zaplatit pokutu přímo na místě projednání přestupku, je mu vydán blok na pokutu na místě nezaplacenou. Uložení pokuty v blokovém řízení je řízení o přestupku skončeno a proti uložení pokuty v blokovém řízení se nelze odvolat. Uložení pokuty v blokovém řízení tak představuje akt vydaný příslušným správním orgánem s cílem autoritativně zasáhnout do právních vztahů osoby obviněné z přestupku jako účastníka řízení o přestupku a jde tedy o rozhodnutí mající podobu individuálního správního aktu. Jednou z podmínek přípustnosti vydání tohoto rozhodnutí v blokovém řízení je podle § 84 odst. 1 zákona o přestupcích skutečnost, že osoba, která se měla přestupku dopustit, je ochotna pokutu zaplatit, přestupek musí být též spolehlivě zjištěn.

V rozhodnutí ze dne 29. 12. 2010, č. j. 8 As 68/2010 - 81, opakovaně uváděném stěžovatelem i krajským soudem, se NSS zabýval otázkou určení okamžiku uložení pokuty, tj. vydání rozhodnutí a jeho nabytí právní moci. Dospěl přitom k závěru, že je nutno vycházet z okamžiku podpisu přestupce na pokutovém bloku: „...*okamžik vydání rozhodnutí v blokovém řízení a s ním v jedno spadající okamžik nabytí právní moci tohoto rozhodnutí musí být závislý na jednoznačném časovém určení a musí být ve všech případech určován identickým způsobem. Takovým okamžikem je však podle Nejvyššího správního soudu okamžik podpisu pokutového bloku, resp. bloku na pokutu na místě nezaplacenou obviněným z přestupku. Teprve tímto podpisem stvrzuje obviněný svůj souhlas se spolehlivým zjištěním přestupku a s jeho projednáním v blokovém řízení, tedy jednoznačně potvrzuje naplnění podmínek blokového řízení stanovených v § 84 zákona o přestupcích.*“ a dále doplnil, že „*Nabytí právní moci rozhodnutí o uložení blokové pokuty nelze činit závislým na časově tak obtížně uchopitelném a nejistém okamžiku, jako je ústní souhlas obviněného z přestupku, obzvláště za situace, kdy jde ve většině případů de facto o pouhé vyjádření souhlasu s navrhovanou výší blokové pokuty.*“

Nelze proto přisvědčit krajskému soudu, že závěry citovaného rozhodnutí se vztahují pouze na blok na pokutu na místě nezaplacenou. Uvádí-li NSS, že nabytí právní moci rozhodnutí musí být ve všech případech určováno identickým způsobem, má na mysli, že musí být shodně určeno jak v případě pokuty na místě zaplacené, tak i pokuty na místě nezaplacené. Podpis přestupce je okamžikem, kdy je rozhodnutí vydané v blokovém řízení vydáno, „doručeno“ a nabývá právní moci. Zaplacení pokuty, byť by k němu došlo bezprostředně, je pouze dobrovolným splněním uložené povinnosti.

Ze závěrů obsažených ve shora uvedeném rozsudku vyšel Nejvyšší správní soud i ve své další rozhodovací činnosti. Například v rozhodnutí ze dne 9. 6. 2011, č. j. 9 As 2/2011 - 93, Nejvyšší správní soud k časovému určení vydání rozhodnutí v blokovém řízení uvedl: „*Podmínkou*

pro uložení pokuty v blokovém řízení je, že pokutový blok obsahuje veškeré zákonem stanovené formální náležitosti tak, jak stanoví § 85 odst. 4 zákona o přestupcích, tj. obsahuje jednoznačné údaje o tom, komu, kdy a za jaký přestupek byla pokuta v blokovém řízení uložena, včetně podpisu osoby obviněné z přestupku. Okamžikem vydání rozhodnutí v blokovém řízení a zároveň okamžikem nabytí právní moci tohoto rozhodnutí je podle závěrů Nejvyššího správního soudu, uvedených v rozsudku ze dne 29. 12. 2010, č. j. 8 As 68/2010 - 81, okamžik podpisu pokutového bloku obviněným z přestupku. Teprve tímto podpisem stvrzuje obviněný svůj souhlas se spolehlivým zjištěním přestupku a s jeho projednáním v blokovém řízení, tedy jednoznačně potvrzuje naplnění podmínek blokového řízení stanovených v § 84 zákona o přestupcích“. NSS zde přitom tuto úvahu dále precizuje, když uvádí, že „Otázka obsahových náležitostí vystaveného a ručně vypsaného pokutového bloku je však výchozím předpokladem pro vyslovení závěru, že stěžovatel vlastnoručně podpisem stvrdil svůj souhlas se spolehlivým zjištěním přestupku a s jeho projednáním v blokovém řízení, tj. jednoznačně potvrdil naplnění podmínek stanovených v § 84 zákona o přestupcích a vzdal se tak práva na projednání věci ve správním řízení a tím i práva na uplatnění řádného opravného prostředku.“

K obdobným závěrům dospěl Nejvyšší správní soud i v rozhodnutí ze dne 24. 8. 2010, č. j. 5 As 39/2010 - 76, ve kterém posuzoval otázku podkladů pro záznam bodů do registru řidičů a ve kterém byly sporné dva bloky ve výši 2 x 500 Kč na pokutu na místě zaplacenou. Nejvyšší správní soud konstatoval, že v případě, kdy stěžovatel tvrdil, že v daném případě žádný přestupek nespáchal, bylo na místě, aby si žalovaný vyžádal příslušný pokutový blok (jeho část A, která zůstává správnímu orgánu), z něhož by bylo možno zjistit, zda stěžovatel svým podpisem stvrdil souhlas s blokovým řízením i s uloženou pokutou, tedy zda blokové řízení proběhlo.

Lze tedy uzavřít, že z výše citovaných rozhodnutí Nejvyššího správního soudu je zřejmý konstantně zastávaný názor, že požadavek podpisu na pokutovém bloku je třeba vztáhnout na oba typy bloků, tj. blok na pokutu na místě zaplacenou i na pokutu na místě nezaplacenou.

K tvrzení stěžovatele, že předmětný přestupek nebyl projednáván bezprostředně po spáchání, k němuž mělo dle přípisu Krajského ředitelství policie Pardubického kraje dojít dne 2. 1. 2007, ale až dne 14. 3. 2007, kdy se stěžovatel k projednání přestupku na výzvu správního orgánu měl dostavit, Nejvyšší správní soud uvádí, že stěžovatel tuto skutečnost uvedl poprvé v kasační stížnosti. S ohledem na znění § 109 odst. 5 s. ř. s. k ní proto Nejvyšší správní soud nepřihlédl.

Ze shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná, a proto rozhodnutí krajského soudu podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí, jak je stanoveno v § 110 odst. 3 s. ř. s.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. ledna 2013

Mgr. Daniela Zemanová
předsedkyně senátu